

Pracovná skupina pre zabezpečenie kvality v poľnohospodárstve, 5 november 2025

Miesto stretnutia: COPA-COGECA, Rue de Trèves 61, 1040 Brusel

Dátum stretnutia: 5. novembra 2025

Účastník stretnutia: Konzorcium

Názov aktivity: Pracovná skupina pre zabezpečenie kvality v poľnohospodárstve

Zhrnutie a závery:

Prezentácia a výmena názorov s profesorkou Alice Stanton o vplyve stravy s výrazne nižším obsahom živočíšnych bielkovín

- Profesorka Alice Stanton začala tým, že poukázala na mnohé zavádzajúce titulky, ako napríklad tie, ktoré uvádzali, že vajcia a mliečne výrobky sú nezdravé, čo veda vyvrátila. Poukázala na to, že zdravá strava musí chrániť pred podvýživou a neprenosnými chorobami (NCD). Dve miliardy ľudí na celom svete trpeli obezitou a jedna miliarda bola podvyživená. Väčšina z nich konzumovala dostatok kalórií, ale nedostatok živín.
- Väčšina chýbajúcich kľúčových vitamínov a minerálov pochádza z potravín živočíšneho pôvodu. V strave EAT-Lancet bol nedostatok vitamínu B12, železa a zinku. Vedecká štúdia zistila, že rastlinná strava má nevýhody, pokiaľ ide o mikronutrienty. Vo verzii 2.0 urobila niekoľko úprav a odporučila len dve porcie živočíšnych produktov denne, jednu mäsa a jednu mliečnych výrobkov.
- V prípade Eat-Lancet 2.0 použili nesprávne hodnoty živín, použili odhadovaný priemer namiesto odporúčaného príjmu. To splnilo len polovicu požadovaného množstva a hoci uznali biologickú dostupnosť železa, použili zastarané referencie. Tvrdili, že táto strava by mala rovnaký príjem živín ako súčasný priemer, ale súčasný priemer má významný nedostatok mikronutrientov. Tvrdili, že táto strava by znížila počet úmrtí o 11 miliónov ročne, ale štúdie to nepotvrdili.
- Profesorka hovorila o vplyve určitých potravín na zdravie. Poukázala na to, že konzumácia červeného a spracovaného mäsa nemá negatívny vplyv na zdravie, ak je súčasťou zdravej stravy. Mliečne výrobky a morské plody pomáhajú pri prevencii chorôb a hydina a vajcia nemajú žiadny vplyv.
- Predseda sa opýtal, či budú v budúcnosti noví výskumníci, ktorí budú pracovať iným spôsobom. ACI poukázala na to, že živočíšne bielkoviny sú pre nás dôležitou súčasťou stravy, a to nielen z hľadiska výživy, ale aj kvality potravín. Coldiretti sa opýtal na zdravie a úlohu chovu hospodárskych zvierat v udržateľnosti a ľudskom zdraví.
- Predseda poznamenal, že je dôležité zdôrazniť rovnováhu a že určité produkty by nemali byť stigmatizované. FBZPR sa opýtal, či nadmerná konzumácia mäsa je škodlivejšia ako ultra-spracované potraviny (UPF). Predseda sa opýtal, do akej kategórie potravín by mali byť UPF zaradené. Bolo ťažké ich správne kategorizovať; na vytvorenie definície, na ktorej by sa zhodla vedecká komunita, bol potrebný vedecký prístup.
- Profesorka uviedla, že výskumníci teraz zaujímajú širší pohľad. Tí, ktorí sú len za potraviny rastlinného pôvodu, musia byť spochybnení, ale existujú aj iní, ktorí zastávajú opačný extrém. Uznala, že pri posudzovaní výživovej hodnoty je potrebné zohľadňovať kvalitu, pričom potraviny sa vyberajú skôr na základe ich estetických vlastností ako na základe výživovej hodnoty. Poznamenala, že je nemožné zbaviť sa chovu hospodárskych zvierat a že je dôležité riadiť straty a plytvanie

potravínami.

- Poznamenala, že UPF sú veľmi problematické, v priemere viac ako 50 % kalórií pochádza z UPF. Profesorka bola proti nadmernému konzumovaniu akýchkoľvek potravín, ale neexistovali žiadne dôkazy, že veľké množstvo mäsa spôsobuje problémy. Profesorka súhlasila s predsedom a povedala, že boj s UPF je ťažký a že niektoré UPF sú lepšie ako iné.

Posilnenie postavenia poľnohospodárov v potravinovom reťazci – pozmeňujúce a doplňujúce návrhy týkajúce sa označovania mäsa a uprednostňovania zemepisných označení

- Sekretariát predložil aktualizáciu týkajúcu sa zmien a doplnení v súvislosti s označeniami mäsa a zemepisnými označeniami. Zmena a doplnenie 113 týkajúca sa označenia mäsa bola prijatá na plenárnom zasadnutí 355 hlasmi za a 247 hlasmi proti. Zmena a doplnenie 147 týkajúca sa uprednostňovania zemepisných označení vo verejných obstarávacích zmluvách bola prijatá 527 hlasmi za a 76 hlasmi proti.
- Predseda konštatoval, že nedávne trendy sú pozitívne, ale je potrebné ich konsolidovať. DBV poznamenala, že nemecká vláda sa k tejto téme vyjadrovala rôzne, ale pre ministra to bola dôležitá téma. FBZPR zdôraznila, že v prípade spracovateľského sektora v Poľsku nebolo stanovisko jednomyselné, rovnako ako v prípade ministerstva. Niektorí tvrdili, že názvy nie sú zavádzajúce, iní zase, že to podporí poľnohospodárov, ktorí pestujú plodiny. Konštatovali, že podpora sójových hamburgerov pomáha poľnohospodárom, ktorí pestujú sóju. Predseda poznamenal, že nejde o zákaz produktov, ale o názvy. Nové produkty by mohli používať poľnohospodári pestujúci sóju, ale mohli by byť kreatívni pri vymýšľaní názvov.

Podrobný návod, ako zaregistrovať zemepisné označenie (GI)

- Sekretariát predstavil nový podrobný návod. Hlavnou cieľovou skupinou návodu boli výrobcovia GI v členských štátoch s nižším využívaním GI a sekundárnou cieľovou skupinou bola široká verejnosť. Na vysvetlenie jednotlivých krokov procesu podávania žiadostí bolo vyrobených päť videí. K dispozícii bude aj nástroj na overenie oprávnenosti, pomocou ktorého výrobcovia budú môcť posúdiť, či spĺňajú podmienky na registráciu.
- S cieľom osloviť širšiu verejnosť bude sprievodca propagovaný na miestnych veľtrhoch, významných konferenciách a na sociálnych sieťach. Bolo vyrobených sedem videí, ktoré vysvetľujú, čo je GI, a predstavujú konkrétne produkty. Komisia bude tieto informácie šíriť prostredníctvom podpory výmeny poznatkov medzi výrobcami a prostredníctvom zastúpení EK, sietí a všetkých zainteresovaných strán.

Pracovný dokument o tom, ako zvýšiť využívanie zemepisných označení

- Predseda predstavil konečnú verziu pracovného dokumentu, ktorý bol vypracovaný v spolupráci s pracovnou skupinou pre kvalitu.
- Sekretariát pripomenul časový harmonogram dokumentu, ktorý bol po prvýkrát predstavený na predchádzajúcom zasadnutí 27. júna. Písomné konzultácie prebehli v období od 30. júna do 4. júla a k druhému návrhu od 30. júla do 19. augusta. Tretí návrh bol predložený POCC/CCC 4. septembra a konečná verzia bola bez pripomienok schválená na oboch zasadnutiach prezidií 25. a 26. septembra.

Stretnutie s Diegom Cangom Fanom o zemepisných označeniach

- Sekretariát sa 9. októbra stretol s Diegom Cangom Fanom, aby diskutovali o politike propagácie (PP) a zemepisných označeniach. Poznamenal, že v prípade PP bude od roku 2026 väčší percentuálny podiel rozpočtu pridelený zemepisným označeniam, pretože ide o oblasť, ktorá bola nadmerne využívaná.
- Oznamil, že v roku 2027 bude pripravený akčný plán pre zemepisné označenia a že v školskom programe bude viac zemepisných označení. Konkrétne uviedol, že s nápady sa dá veľa dosiahnuť a nie je potrebné opätovne otvárať nariadenie. V rámci toho sme mu odovzdali náš reflexný dokument o GI, ktorý prijal s veľkou radosťou. Poznamenal, že práve takéto nápady sú potrebné na podporu využívania GI.
- Navrhli sme myšlienku zavedenia ocenenia GI, podobného oceneniam za ekologické produkty. Opäť bol k tejto myšlienke veľmi otvorený, ale je potrebné ju ďalej rozvíjať.
- Predseda poznamenal, že sa nestratil žiadny čas a reflexný dokument bol predložený krátko po schválení, a požiadal členov, aby sa podelili o svoje nápady týkajúce sa ocenenia GI. ACI poznamenala, že GI má dve stránky, niektoré majú vysokú ekonomickú hodnotu a iné uznávajú význam konkrétnych regiónov. Pre ocenenie bolo dôležité zhodnotiť obe kategórie.

Prínos aktivity pre poľnohospodárov v SR:

Prenos informácií pre členov SPPK k danej problematike.

Vyplývajúce úlohy pre SPPK:

Pre SPPK nevyplývajú zo zasadania žiadne úlohy.